

ного поновлення прав осіб, які потерпіли від злочинів, своєчасного відшкодування потерпілому шкоди, а також сприятиме утвердженню прав і свобод людини [2, с. 253].

Труднощі відшкодування матеріальної шкоди у даному випадку породжуються низкою об'єктивних і суб'єктивних чинників: несвоєчасністю звернення потерпілих із заявою про злочин; різноманітністю способів приховування та реалізації викраденого майна; знищенням майна; високим рівнем оснащення злочинців засобами зв'язку, транспортом та іншою технікою, що забезпечує швидкий вивіз викраденого майна в інші райони і його реалізацію; груповим характером скоєних злочинів; недоліком необхідних у правоохоронних органів сил і засобів для роботи в місцях можливого збуту викраденого (магазини, ринки тощо) і т.д. Складностей у вирішенні цих питань багато, а тому є підставою поділити такі проблеми на об'єктивні та суб'єктивні [4, с. 334].

Література

1. Шевченко Я. М. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар: у 2 ч. / Я. М. Шевченко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре». – Ч. 2. – 826 с.
2. Ткач І. В. Відшкодування державою шкоди завданої злочином / І. В. Ткач // Вісник академії адвокатури. – 2011. – № 2(21). – С. 251–253.
3. Отрадна О. О. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О. О. Отрадна. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 240 с.
4. Татарин І. Проблеми забезпечення відшкодування матеріальної шкоди потерпілим від злочинів на стадії досудового слідства / І. Татарин // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2012. – С. 321–334.

УДК 347.78 (043.2)

Пономаренко О. В., к.т.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КОМП'ЮТЕРНА ПРОГРАМА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Комп'ютерна програма визначена в національному законодавстві у сфері авторського права і суміжних прав як набір інструкцій у вигляді слів, шифрів, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату. Це найбільш загальне визначення комп'ютерної програми.

М. В. Гордон в своїй роботі «Радянське авторське право» пише: «об'єктом правоотношения по авторскому праву является произведение автора в целом, а в этом произведении неотделимы как содержание, так и внешняя

форма» [42, с. 60]. На основі невіддільності форми і змісту М. В. Гордон встановив, що авторсько-правова охорона розповсюджується на єдність форми і змісту твору.

Аналогічно визначає об'єкт авторського права і В. Л. Мусіяка: «объектом авторского права является продукт творческой деятельности автора, выраженный в известной конкретной форме». І далі вказує: «Сама же форма всегда содержательна: именно содержание, как совокупность всех элементов явления, выражает конкретное проявление сущности его» [100, с. 15].

Відносно комп'ютерних програм це інтерпретується таким чином: основоположні їх елементи, тобто математичні принципи і правила, виражені в алгоритмах, як такі не охороняються. Проте самі алгоритми, взаємозв'язані з індивідуальною програмою, охороняються разом з нею. Використання алгоритмів не забороняється, оскільки якщо незалежно розроблена програма просто заснована на одному і тому ж алгоритмі, вона по своїй сутності ніколи не буде ідентична програмі, що використовує цей же алгоритм, але створеній іншим автором.

Таким чином, об'єм охорони комп'ютерної програми авторським правом визначається її формою. Авторсько-правова охорона розповсюджується на елементи комп'ютерної програми, що відносяться до форми (юридично значущі елементи), і не розповсюджується на елементи, що відносяться до змісту (юридично байдужі елементи). На кваліфікацію комп'ютерної програми як об'єкта авторського права не впливає та обставина, що програма не сприймається безпосередньо органами почуттів, а стає об'єктом людського сприйняття тільки за допомогою машини. Важливо лише, щоб мало місце відчуження продукту творчої діяльності від особистості творця.

Комп'ютерні програми прирівняні до літературних творів і повинні відповідати вимогам, пропонованим до останніх, тобто об'єктивній формі вираження і творчому характеру створення (оригінальність). Комп'ютерна програма підлягає охороні, якщо вона є оригінальною в тому розумінні, що є результатом власної інтелектуальної діяльності її автора. Під комп'ютерною програмою як охороноздатним об'єктом авторського права слід розуміти структуру послідовності виконання операцій, її логічну організацію, деталізовану в ступені достатньому для визначення набору команд, й аудіовізуальні відображення, породжувані програмою [4, с. 4].

Комп'ютерній програмі як об'єктові правовідносин об'єктивно властиві наступні властивості: подільність, можливість бути складовою, при введенні її в цивільний оборот вона здатна приносити доходи, а при її експлуатації може бути отримана продукція, швидкість копіювання й ідентичність копій. Ім'я автора (або псевдонім) може бути відбите у вихідному коді

комп'ютерної програми, аудіовізуальних зображеннях, що нею породжуються, супровідній документації і на упакованні носіїв з екземпляром програми. При цьому ім'я може бути зазначене як звичайним образом, так і з використанням знака охорони авторського права (латинської букви «С» в колі – ©). Дозвіл автора або іншої особи, якій належить авторське право, не потрібно на внесення змін у комп'ютерну програму у випадках адаптації і виправлення явних помилок, якщо інше не зазначено в договорі.

Література

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
2. Гордон М. В. Советское авторское право / М. В. Гордон. – М.: Юр. лит. – 1955. – 232 с. – 420 с.
3. Мусияка В. Л. Признаки объектов авторских правоотношений / В. Л. Мусияка. – Харьков. – 1988. – С. 15.
4. Голембо О. Окремі питання авторського права / О. Голембо // Право України. – 1998. – № 11. – С. 4.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Голос України. – 2003. – № 45–46, 47–48 (12,13 березня). – Ст. 356.

УДК 347.6; 347.9 (043.2)

Простибоженко О. С., адвокат,
м. Київ, Україна

ІСТОТНЕ ЗБІЛЬШЕННЯ ВАРТОСТІ МАЙНА ОДНОГО З ПОДРУЖЖЯ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВИЗНАННЯ ЙОГО СПІЛЬНИМ МАЙНОМ ПОДРУЖЖЯ

Відповідно до ч. 1 ст. 62 СК України, яка регламентує виникнення права спільної сумісної власності подружжя на особисте майно одного з них, якщо майно дружини, чоловіка за час шлюбу істотно збільшилося у своїй вартості внаслідок спільних трудових чи грошових затрат або затрат другого з подружжя, воно у разі спору може бути визнане за рішенням суду об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

В науці сімейного права висловлюються зауваження, що поняття істотності збільшення у своїй цінності роздільного майна подружжя буде тлумачитись по-різному, оскільки такий термін не містить достатніх оціночних критеріїв для об'єктивного визначення вартості переробленого майна [1, с. 454]. Разом з тим, науковці висловлюють позицію, що вирішення вказаного питання пов'язане з співставленням у грошовому виразі розміру вартості